

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pkf.II.20.194/2026/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda (eljáró: dr. Bihari Krisztina ügyvéd, cím) által képviselt 'kérelmező neve' (cím) kérelmezőnek – a dr. Varga István ügyvéd (cím) által képviselt ... Törvényszék (cím) kérelmezett ellen vagyoni elégtétel megfizetésére irányuló nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 32.Pk.21.453/2025/15. számú végzése ellen a kérelmezett által 16. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

végzést:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részében helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezettet, hogy fizessen meg 15 (tizenöt) napon belül a kérelmező javára az általános forgalmi adó összegét is tartalmazó 20 940 (húszezer-kilencszáznegyven) forint másodfokú költséget.

Megállapítja, hogy a meg nem fizetett 7 200 (hétezer-kétszáz) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen a végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] A kérelmező mint felperes a 'alperes neve' alperes ellen 2017. január 5. napján tisztességtelen szerződési feltétel érvénytelenségének megállapítása iránt keresetet terjesztett elő a kérelmezett előtt.

[2] A peres eljárás a 2025. szeptember 30. napján megtartott tárgyaláson megkötött és ugyanezen a napon jogerőre emelkedett 21.P.20.309/2025/4-I. számú egyezséget jóváhagyó végzéssel fejeződött be.

A kérelem és az ellenirat

[3] A kérelmező 2025. október 28. napján a kérelmezettel szemben a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 7. §-ának (1)-(2) bekezdései alapján előterjesztett kérelme szerint a per 2017. január 5. és 2025. szeptember 30. napja közötti 3 190 napjára tekintettel, mivel az meghaladta a törvényben előírt 1096 napos észszerű időtartamot, az észszerű időn felüli összesen 2 094 napra számított 837 600 forint megfizetésére kérte kötelezni a kérelmezettet.

[4] A kérelmezett elleniratában a kérelem jogalapját és összecszerűségét részben vitatta és kérte, hogy az elsőfokú bíróság a kérelmet 240 000 forint vonatkozásában utasítsa el, az eljárás számított időtartamából a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján kért levonni összesen 600 nap időtartamot.

Az elsőfokú végzés

[5] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott végzésével kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 837 600 forint összegű vagyoni elégtételt. Megállapította, hogy 25 128 forint meg nem fizetett eljárási illeték az állam terhén marad. A kérelmezettet 597 600 forint vagyoni elégtétel megfizetésére kötelező részében a végzést előzetesen végrehajthatónak nyilvánította.

[6] A végzés indokolása szerint a vagyoni elégtétel iránti nemperes eljárásokban a bíróság csak a kérelemben meghatározott napok számához van kötve, nincs azonban kötve a marasztalás alapjaként meghatározott időszakhoz. Ebből következően, ha az eljárás figyelembe vehető időtartama a kérelmezett által kért levonások után is meghaladja a kérelemben meghatározott napok számát, úgy a vagyoni elégtételre alapot adó napok számát a fél által megjelölt időszakra esően levonni kért napok számával nem lehet tovább csökkenteni, ezért a levonások indokoltságát érdemben vizsgálni sem kell. Amennyiben a bíróság valamennyi, a kérelmezett által levonni kért időt, azaz 600 napot levonná a 3 190 nap számított időtartamból, akkor 2 590 nap figyelembe vehető időt kellene megállapítani. Ezen 2 590 nap minden napjára jár a vagyoni elégtétel a kérelmezőnek, aki ehhez képest csak 2 094 nap figyelembevételével kérte megállapítani a marasztalás összegét, melyre a rendelkezési joga folytán lehetősége volt, a bíróság a kérelemtől e vonatkozásban nem térhet el. Ebből viszont az a következtetés vonható le, hogy a jogvita elbírálása szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a 600 nap teljes egészében levonható-e a 3 190 napos számított időtartamból, így annak érdemi vizsgálata szükségtelen, mivel a vagyoni elégtételhez való jog fennállásához az szükséges, hogy a figyelembe vehető idő, azaz a számított idő és a levonandó idő különbsége meghaladja a Pevtv. 6. §-ának (1) bekezdése szerinti észszerű időtartamot, melyet a 2 590 nap meghalad. Ezért a kérelmezettet az érvényesített 837 600 forint vagyoni elégtétel megfizetésére kötelezte.

[7] Az elsőfokú költség megfizetéséről, mivel a pernyertes kérelmező azt nem számította fel, nem rendelkezett. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 102. §-ának (6) bekezdése alapján megállapította, hogy az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 42. §-a (1) bekezdésének g) pontja alapján meghatározott összegű illeték a kérelmezett az Itv. 5. §-a (1) bekezdésének c) pontja szerinti személyes illetékmentességére tekintettel az állam terhén marad.

A fellebbezés és a fellebbezésre tett észrevétel

[8] Az elsőfokú bíróság végzése ellen a kérelmezett terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte elsődlegesen a végzés hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását; másodlagosan a végzés akként történő megváltoztatását, hogy az ítéltábla a vagyoni elégtétel címén fizetendő marasztalási összeget csökkentse 240 000 forinttal, azaz szállítsa le 597 600 forintra.

[9] Előadta: az elsőfokú bíróság jogszabálysértően járt el akkor, amikor az elleniratban megjelölt mindösszesen 600 nap levonására irányuló indokokat nem vizsgálta, továbbá amikor túlterjeszkedett a kérelmező kérelmén. E körben azért szükséges az eljárás megismétlése vagy kiegészítése, mert az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott, és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges és nem is észszerű. Vitatta az elsőfokú bíróság azon érvelését, mely szerint nincs jelentősége annak, hogy a 600 nap teljes egészében levonható-e a 3 190 napos időtartamból, így annak érdemi vizsgálata szükségtelen; hatályon kívül helyezés hiányában kérte, hogy az ítéltábla a levonási okokat érdemben vizsgálja.

[10] Kifejtette: az elsőfokú bíróság helyesen járt el akkor, amikor az ügy elbírálásakor első lépésben az eljárás számított időtartamát határozta meg, amely valóban 3 190 nap. Mivel a kérelmező úgy nyilatkozott, hogy kizárólag az észszerű időtartamon felüli időszakra kér vagyoni elégtételt, ezért ezt követően a bíróságnak a levonási okokat kellett volna vizsgálnia, melynek eredményeképpen meghatározható a figyelembe vehető időtartam. Ezután kellett volna harmadikként az észszerű időtartamot meghatározni azért ebben a sorrendben, mert ha a számított időtartam önmagában ugyan meghaladja az észszerű időtartamot, azonban a levonás után a figyelembe vehető időtartam már nem, abban az esetben a kérelmező egyáltalán nem jogosult vagyoni elégtételre. Amennyiben a fél vagyoni elégtételre jogosult, akkor a figyelembe vehető időtartam egyrészt az észszerű időtartamból másrészt az azt meghaladó időtartamból áll, az utóbbi napjainak száma függ azonban attól, hogy a számított időtartamból milyen mértékű levonható időszak van. Csak a levonási okok vizsgálatát követően állapítható meg tehát az észszerű időtartamot meghaladó időszak, ezért azok érdemi vizsgálata nem mellőzhető. Az elsőfokú bíróság azáltal, hogy nem vizsgálta a levonási okokat, tévesen olyan időszakot is a kérelmező javára számolt el, amelyek nem tartoznak a figyelembe vehető időszakhoz, így azonban nem volt megállapítható az az észszerű időt meghaladó időszak, amelyre a kérelmező kérelme irányult. Az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a kérelmen: a kérelmező kizárólag az észszerű időt meghaladó időtartamra terjesztette elő a kérelmét, ezért nem ítélt meg a javára olyan napokra is vagyoni elégtételt, amelyek még az észszerű határidőn belül vannak.

[11] A kérelmező a fellebbezésre tett észrevételében az elsőfokú bíróság határozatának helybenhagyását, a kérelmezett másodfokú költségében marasztalását kérte. Tévesnek állította azt a kérelmezetti érvellést, hogy ha 3 190 napig tart egy eljárás és a kérelmezett csak 1494 napot kér figyelembe venni, akkor ebből az 1494 napból kellene levonni a megjelölt időtartamokat; ezzel szemben méltányosan járt el, és már maga levonta a figyelmen kívül maradó időszakokat.

A másodfokú bíróság döntése

[12] Az ítéltábla a kérelmezett fellebbezését a következők szerint nem találta alaposnak:

[13] Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben teljeskörűen feltárta és azt helytállóan állapította meg. A jogszabályi rendelkezéseket megfelelően hívta fel és a jogvita elbírálásához helyesen alkalmazta. Minden tekintetben

helyesen foglalt állást – a Pevtv. normaszövege, annak az EJEB követelményrendszere által kialakított, az Alaptörvény 28. cikkére és a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) Preambulumára tekintettel, a törvényjavaslat indokolásában előadottakból meghatározható jogalkotói törekvések figyelembevételével kialakított értelmezése alapján, a bírói gyakorlat megfelelő felhívásával – az elleniratban meghatározott időszakok levonhatóságáról, ezáltal a vagyoni elégtétel alapját képező figyelembe vehető időszakról. Érdemi döntését részletesen, a Pp. 346. § (4) bekezdése által elvárt mértékben indokolta, jogi érveit az ítéltábla, a következő kiegészítéssel, minden részében osztotta. A kérelemhez és ellenkérelemhez kötöttséget mindenben helytállóan értelmezte, a kérelem nem terjeszkedett túl, a végzés hatályon kívül helyezését eredményező eljárás szabálysértést nem követett el, és döntése érdemben is helyes. Mindebből következően sem a hatályon kívül helyezésre, sem a megváltoztatásra – amely elbírálása során az ítéltábla a Pp. 370. §-ának (1) bekezdése alapján nem érinthette a kérelemnek 597 600 forint vagyoni elégtételben marasztaló rendelkezését – irányuló fellebbezés nem volt alapos.

[14] Az alapper a felek által nem vitatott számított időtartama 3 190 nap volt. A kérelmező azonban csak az észszerű időn felüli 2094 napra érvényesített vagyoni elégtételt, amelyből a kérelmezett összesen 600 nap levonását kérte.

[15] A Pevtv. az eljárás időtartamára több fogalmat használ: megkülönbözteti az *észszerű időtartamot*, a *számított időtartamot*, a *levonandó (figyelmen kívül hagyandó) időtartamot* és a *figyelembe vehető időtartamot*. Az *észszerű időtartamot* egyrészt az eljárás teljes tartamára, másrészt az egyes eljárási szakaszokra a Pevtv. 6. §-a határozza meg kötelezően úgy, hogy attól a bíróság csak a kérelmező javára térhet el, de a törvényes időtartamot a perújítás kivételes esetétől eltekintve, nem hosszabbíthatja meg. Az eljárás *számított időtartama* az az időtartam, ameddig a peres eljárás a törvény fogalomhasználata szerint tart: a teljes eljárás tekintetében a keresetlevél benyújtását követő naptól a jogerősnek minősülő határozat közlésének napjáig. Ebből a számított időtartamból engedi meg a Pevtv. 15. §-ának (3) és (4) bekezdése egyes, az eljárás előrehaladását nem szolgáló, elhárítható ok miatt, szükségtelenül eltelt *időtartamok levonását*. A számított időtartam és a levont (figyelmen kívül hagyandó) idő-tartam különbözete a *figyelembe vehető időtartam*. A Pevtv. 7. §-ának (2) bekezdése egyértelmű rendelkezést tartalmaz olyanképpen, hogy ha a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz figyelembe vehető időtartama – azaz a számított időtartam és a levont időtartamok különbözete – meghaladja az észszerűnek minősülő időtartamot, a fél akkor jogosult vagyoni elégtételre. Ebből pedig az következik, hogy nem a számított időtartamnak, hanem a figyelembe vehető időtartamnak kell meghaladnia az észszerű időtartamot, ezért ha bár a számított időtartam ugyan magasabb lenne a törvényes észszerű időtartamnál, a levont időtartamokkal csökkentett figyelembe vehető időtartam azonban nem, akkor a fél nem jogosult vagyoni elégtételre.

[16] A Pevtv. 9. §-a (4) bekezdésének utaló szabályából következően a vagyoni elégtételre irányuló nemperes eljárásban is érvényesül a Pp. 2. §-a (2) bekezdésének a rendelkezési elv részében irányadó az a szabálya, hogy a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van, tehát irányadó a kérelemhez és ellenkérelemhez kötöttség. A kérelemhez az eljáró bíróság így annyiban volt kötve, hogy nem ítélt meg a kért 542 000 forintnál magasabb összegű vagyoni elégtételt; nem határozhatta meg a figyelembe vehető időtartamot a megjelölt 1355 napnál több időben. Nem állt fenn azonban kötöttség sem az eljárás vagy eljárási szakasz számított időtartama, sem az észszerű időtartama vonatkozásában, mivel azt,

hogy az eljárás vagy eljárási szakasz a törvény értelmében meddig tart és abból mennyi tekinthető észszerű időnek, a Pevtv. 2. §-a és 6. §-a értelmében maga a törvény határozza meg.

[17] A kérelmező a vagyoni elégtételt csak a per észszerű idejét meghaladó részére igényelte, amelyet a rendelkezési joga alapján megtehetett. Egységes azonban a bírói gyakorlat abban, hogy a törvényben meghatározott észszerű határidő túllépése esetén az eljárás elhúzódása miatti vagyoni elégtétel összegét nem csupán az észszerű időt meghaladó tartamra, hanem az eljárás (eljárási szakasz) teljes figyelembe vehető időtartamára kell meghatározni. Bár az EJEB gyakorlatából eredő követelményeket – egy ehhez igazodó szabályozási modell mellett – *elvileg* teljesíthette volna a kizárólag az észszerű időn felüli időtartamra meghatározott vagyoni kompenzációt megállapító jogszabályi megoldás is. A Pevtv. azonban nem ezt a szabályozási modellt választotta, ugyanis a törvény rendszertani és nyelvtani értelmezéséből egyértelmű, hogy a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel összegének számítási alapja a *vizsgált eljárás (eljárási szakasz) teljes figyelembe vehető időtartama*, és nem csupán az ezen felüli időszakot kell kompenzálni. Ha a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz a Pevtv. 15. §-a szerint figyelembe vehető időtartama meghaladja a Pevtv. szerint észszerűnek minősülő időt, úgy az eljárás teljes, a törvény szerinti számítás értelmében meghatározott időszakából kell levonni a Pevtv. 15. §-ának (3) és (4) bekezdése alapján be nem számítható időtartamot, és ehhez igazodóan kell a vagyoni elégtétel összegét kiszámítani. A Pevtv. 7. §-ának (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz 15. § szerint figyelembe vehető időtartama meghaladja az észszerűnek minősülő időtartamot, a fél ... pénzbeli igényt érvényesíthet vagyoni elégtételként. Ebből tehát nyilvánvalóan következik, hogy vagyoni elégtételre jogosultság esetén a figyelembe vehető időtartam szükségszerűen több, mint az észszerűnek minősülő időtartam. A Rendelet 1. §-ának (1) bekezdése pedig azt tartalmazza, hogy a vagyoni elégtétel összegét a bírósági eljárás Pevtv. szerint *figyelembe vehető időtartamára* eső naptári napoknak és a napi összegnek a szorzataként, egy összegben kell megállapítani. Mivel pedig a figyelembe vehető időtartamnak többnek kell lenni az észszerűnek minősülő időtartamnál, a csak az észszerű időtartam és a figyelembe vehető időtartam különbözetére hivatkozó számítás a jogszabályi rendelkezések nyelvtani értelmezésével nem támasztható alá. (ekként: Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.345/2022/2. – közzétéve: BDT2023. 4600, Pkf.II.20.055/2023/2., Pkf.II.20.143/2023/2., Pkf.I.20.326/2023/2., Pkf.I.20.133/2024/2., Pkf.I.20.335/2024/2., Pkf.II.20.568/2024/2., Pkf.II.20.092/2026/2.) A túlterjeszkedés tilalmából következően ha a kérelmező csak az észszerű időn felüli időtartamra kér vagyoni elégtételt, úgy a teljes figyelembe vehető időszakra az nem ítélt meg, ugyanakkor az észszerű és a számított időhöz kötöttség folytán, a kérelmezettnek egyes időszakok levonására tett nyilatkozatait annak az alapján kell elbírálni, hogy a kérelmezőt egyébként milyen időszakra illette meg a vagyoni elégtételhez való jog.

[18] A felek rendelkezési joga tehát a számított és az észszerű időtartam meghatározására nem érvényesül, így azt a bíróságnak a felek nyilatkozatai tartalmától függetlenül meg kell állapítania. A jelen esetben az eljárás számított időtartamát az elsőfokú bíróság a törvénnyel összhangban 3 190 napban határozta meg. Ugyancsak helyesen állapította meg – a kérelemmel egyezően – hogy az eljárás észszerű időtartama a Pevtv. 6. §-ának (1) bekezdése értelmében 60 hónap, amely az alapper esetében 1826 nap.

[19] A levonható idő a Pevtv. 15. § (3) és (4) bekezdései alapján a kérelmezett kérelmének korlátai között megállapítható, az ott írt további feltételeknek megfelelő időt,

amelyre ha a bíróság valóban lát jogszabályi alapot, akkor le is kell vonni az eljárás számított időtartamából. Az így kapott idő, azaz a számított idő és a levonandó idő különbözete adja a figyelembe vehető időt. Ez utóbbi idő az, amelynek meg kell haladnia az eljárás törvény szerint meghatározott észszerű idejét és ha ez megtörténik, a vagyoni elégtételre való jogosultság a kérelmező oldalán létrejön.

[20] A vagyoni elégtétel mértékére vonatkozó előírást pedig ugyancsak a törvény tartalmazza a Pevtv. 7. §-ának (2) bekezdésében. Teszi ezt oly módon, hogy a teljes figyelembe vehető időre megállapítja a vagyoni elégtételre való jogot, ha az meghaladja az eljárás törvényben meghatározott észszerű időtartamát.

[21] A jelen nemperes eljárás tárgyát képező esetben a számított időtartam 3 190 nap volt. Ha és amennyiben valamennyi, a kérelmezett által kért levonandó idő jogszabályoknak való megfelelése mellett foglalt volna állást az elsőfokú bíróság, azaz valamennyi általa levonni kért időt, tehát a 600 napot levonta volna ebből a számított időtartamból, akkor 2 590 nap figyelembe vehető időt kellene megállapítani. A 2 590 nap viszont több mint a Pevtv. 6. §-ának (1) bekezdésében a per kezdő időpontjára tekintettel meghatározott 1826 napos észszerű idő. Mivel a kérelmező ennél kevesebb, az észszerű időn felüli 2 094 napra érvényesített vagyoni elégtételt, ezért a további levonni kért időtartamok vizsgálata szükségtelen.

[22] A kérelmezett a fellebbezésében ezzel szemben tévesen határozta meg az álláspontja szerint követendő számítási módot: nem helyes ugyanis az a kiindulópont, hogy csak a levonási okok vizsgálatát követően állapítható meg az észszerű időtartamot meghaladó időszak, ezért azok érdemi vizsgálata nem mellőzhető. Ez az eljárás csak akkor lenne követendő, ha nem lenne eleve – legalább elvi szinten – kizárt, hogy a valamennyi levonni kért időtartam figyelmen kívül hagyása esetén meghatározandó napok száma feltétlenül kevesebb, mint a per (eljárási szakasz) a Pevtv. szerinti észszerű időtartama és több, mint amennyi napra – függetlenül annak indokától – a kérelmező vagyoni elégtételt érvényesített.

[23] Mindezekre tekintettel az ítéltábla a Pevtv. 9. §-ának (4) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alkalmazásával az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.

[24] A másodfokú eljárásban a kérelmező érvényesítette a fellebbezés időpontjára tekintettel – tartalma szerint – a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024 (XII.9.) IM rendelet (Ükr.) 3. §-a (1) bekezdésének a) pontja, (3) és (4) bekezdése alapján meghatározott ügyvédi munkadíjból álló költségeit, amelyben a fellebbezése eredménytelenségére tekintettel a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján marasztalta az ítéltábla a kérelmezettet.

[25] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 39. §-ának (1) bekezdése és 47. §-ának (1) bekezdése szerint meghatározott fellebbezési illeték a kérelmezett illetékmentességére figyelemmel a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése értelmében az állam terhén marad.

Debrecen, 2026. április 17.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, előadó, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró, Dr. Árok Krisztián
s.k. bíró